

סדר נשים | מסכת גיטין פ"ט - מסכת קדושין ו' | שבת פרשת שופטים | כ"ז אב"ב' אלול תשפ"ג (13-19 אוגוסט 2023)
Seder Nashim | Masechet Gittin 89-Masechet Kiddushin 6 | Shabbat Parashat Shoftim | 26 Av-2 Elul (August 13-19)

Daf 89: THE POWER OF HEARSAY

דף פ"ט: כוחה של שמועה

Sometimes rumors that people spread have significant halakhic meaning. For example, if a rumor circulated that a certain woman has a husband. Because of that rumor, the woman would be prohibited to marry anyone else, as if it is certain the woman has a husband. This is the case, despite the fact there were not two witnesses who testified that she is married. The Talmud explains that the *beit din* (halakhic court) would only rely on information passed by rumor only after examination of the rumor's source and verifying its veracity.

לפעמים לשמועות שאנשים מדברים עליהן יש משמעות הלכתית חשובה ביותר. למשל, אם יוצאת שמועה שלאשה מסימת יש בעל - בגלל השמועה אסור לה להתחתן עם אף אחד, כאלו שבטוחים שיש לה בעל. זאת, למרות שאין שני עדים שמעידים שהיא נשואה. התלמוד מסביר כי רק אם בית הדין בדק את מקור השמועה ושיצאה על האשה והגיע למסקנה שאפשר לסמך על השמועה הזו, הם סומכים עליה.

Daf 90: COMPLETION OF TRACTATE GITTIN

דף צ': סיום מסכת גיטין

Daf 90 is the final daf of Masechet Gittin. Let's summarize some of the main teachings we learned in this *Masechet*.

דף צ' הוא הדף האחרון של מסכת גיטין. נסכם חלק מהדברים העקריים שלמדנו במסכת זו.

- (a) **The law of "lishma" (for its own sake) — a get (divorce document) needs to be written on behalf of a particular husband for the sake of the particular wife** he intends to divorce.
- (b) **The husband is not obliged to deliver the divorce document to the wife himself, rather, he can appoint an agent to give his wife the get.** The wife may also appoint an agent to receive the *get* from her husband on her behalf.
- (c) **The husband cannot cancel the agent unless the husband informs the agent of the cancelation directly.**
- (d) We learned about the events of the destruction of the Second *Beit HaMikdash*, and regarding the concept — "One witness is trusted in cases of prohibitions."

- א. דין "לשמה" - את הגט צריך לכתב לשם הבעל ולשם האשה שמתגרשים בו.
- ב. הבעל אינו חייב לתת לאשה את הגט בעצמו אלא הוא יכול למנות שליח שיתן לה את הגט. גם האשה יכולה למנות שליח שיקבל את הגט מבעלה.
- ג. הבעל אינו יכול לבטל את השליח אלא אם כן הוא מודיע לו זאת באופן ישיר.
- ד. למדנו על מאורעות חרבן בית המקדש השני, ועל המשג "עד אחד נאמן באסורים".

Daf 2: "BEHOLD, YOU ARE BETROTHED TO ME"

"Kiddushin" (betrothal) comes from the word "designated", i.e., a woman who has been "designated" is dedicated to her husband and therefore prohibited to marry another person. The first Mishnah in the Masechet specifies the methods by which a man can marry a woman. We will now learn about one of those possibilities.

"Money" is one of the methods of betrothing a woman. The husband gives the woman money and tells her: **"Behold, with this money, you are betrothed to me."** The husband does not need to give the woman actual money. Instead of currency, an object of value is also acceptable. It is not possible to betroth a woman with a very small sum of money or an object of negligible value. Rather, **the money or object must be worth at least one "perutah" (5 cents).** A "perutah" is a value that Chazal determined to be the lowest sum at which it is possible to betroth a woman. Today, **Jewish custom is to betroth a woman with a ring.** The husband places a ring on the woman's finger and says to her: **"You are betrothed to me with this ring, in accordance with the religion of Moses and Israel."**

מסכת קידושין
פרק א' - האשה נקנית
TRACTATE KIDDUSHIN: Ch. 1 - A WOMAN IS ACQUIRED
[BECOMES BETROTHED]

דף ב': "הרי את מקדשת לי"

יקדושין מלשון מיחד - אשה שהתקדשה היא מיחדת לבעלה ואסור לה להתחתן עם אדם אחר. המשנה הראשונה במסכת מפרטת כיצד נושאים אשה, ואנו נלמד עתה על אחת האפשרויות.

"כסף" - זו אחת האפשרויות לקדש אשה. הבעל נותן לאשה כסף ואומר לה: **"הרי את מקדשת לי בכסף זה"**. הבעל אינו צריך לתת כסף ממשי, אלא גם חפץ. לא בכל כסף ובכל חפץ אפשר לקדש אשה, אלא צריך שהכסף או החפץ יהיו שוים לפחות 'פרוטה'. פרוטה הוא שוין שחז"ל קבעו כשוין הנמר ביותר שאפשר לקדש בו אשה. כיום מנהג ישראל לקדש את האשה בטבעת. הבעל עונד טבעת על אצבע האשה ואומר לה: **"הרי את מקדשת לי בטבעת זו כדת משה וישראל"**.

Daf 3: THE SPECIAL ETROGS OF THE YEAR

All *etrogim* (citrons) that grow in *Eretz Yisrael* during the year following the *shemittah* (sabbatical) year possess the sanctity of the *shemittah* year, including *etrogim* that were harvested after *Rosh Hashanah*. Why even after *Rosh Hashanah*? Hasn't the *shemittah* year already ended? The answer to this question is found on this *daf*. Regarding the *etrog*, the Talmud teaches us that the stage which determines the fruit's sacred status is "*chanatah*" (ripening), i.e., the time during which the fruit ripens (a phase of crop growth) and not the time when the fruit is harvested. In other words: There are some types of produce whose time of harvest determines whether they possess the sacred status of the *shemittah* year. Therefore, if those crops were harvested during the *shemittah* year, they would be sacred. Likewise, if those same crops were harvested after the *shemittah* year they are not sacred. However, in the case of the *etrog*, the key moment is its growth, and so every *etrog* that began to grow in the *shemittah* year possesses the sanctity of the *shemittah* year, even if it was picked from the tree after *Rosh Hashanah*.

דף ג': האתרוגים המיוחדים של השנה

בשנה שאחרי שנת שמטה, כל האתרוגים שגדלו בארץ ישראל קדושים בקדשת שביעית, גם האתרוגים שנקטפו אחרי ראש השנה. מדוע? הרי שנת השמטה כבר הסתיימה? התשובה לכך פתובה בדף זה. התלמוד מלמדנו כי באתרוג, השלב הקובע הוא "חנטה" - הזמן שבו הוא חנט (שלב בגדול) ולא הזמן שבו הוא נקטף. כלומר: ישנם גדולים שזמן קטיפתם הוא הקובע אם הם קדושים בקדשת שביעית, ולכן אם הם נקטפו בשנת השמטה - הם קדושים, אם הם נקטפו אחרי שנת השמטה - אינם קדושים. אולם באתרוג הפעלה הקובעת היא גדילתו, ולכן כל האתרוגים שהתחילו לגדול בשנת השמטה קדושים בקדשת שביעית, אף על פי שהם נקטפו מן העצים אחרי ראש השנה.

Daf 4: "GRANDCHILDREN ARE INDEED LIKE CHILDREN"

דף ד': "בְּנֵי בָנִים — הָרֵי הֵם כְּבָנִים"

"B'nei banim— harei hem k'banim" (children of one's children are like children). Meaning, grandchildren have the same [legal] status as children. **When does this principle apply?** *Halakhah* states that *terumah* (priestly gifts) may only be eaten by *kohanim*. When a *kohen* marries an Israelite woman, his wife does not become a *kohen* but is entitled to eat *terumah*, because she is the wife of a *kohen*. What happens if her husband, Heaven forbid, dies? The answer depends. If she has no children from her *kohen* husband, then she is prohibited from continuing to eat *terumah*. If the woman did have children with the *kohen*, then she is permitted to continue eating *terumah*.

If the woman's husband died and her children died as well, but she has grandchildren, she is still permitted to continue eating *terumah*. Why? Because **grandchildren are indeed like children**. In other words, her grandchildren have the same legal standing as her children. Since the widow of a *kohen* who has children from her deceased *kohen* husband is permitted to continue eating *terumah*, so too may this bereaved grandmother continue eating *terumah* on account of her still-living grandchildren.

"בְּנֵי בָנִים - הָרֵי הֵם כְּבָנִים" - כלומר: הבנים של הבנים נחשבים כמו הבנים. לגבי מה נאמר כלל זה? ההלכה היא שתְּרוּמָה מְתַרַת בְּאִכְלָהּ לַכֹּהֲנִים בְּלִבְד. כִּהֵן שֶׁהִתְחַתְּן עִם יִשְׂרָאֵלִית, אֲשֶׁתּוֹ אֵינָה נְהִיית כֹּהֵנֶת, אֲבָל מֵתָר לָהּ לֶאֱכֹל תְּרוּמָה כִּי הִיא אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל כֹּהֵן. וּמָה קוֹרָה אִם בְּעֵלָהּ נִפְטָר חִלְיָהּ? תְּלוּי: אִם אֵין לָהּ יְלָדִים מִבְּעֵלָהּ הַכֹּהֵן, אֲסוּר לָהּ לְהַמְשִׁיךְ לֶאֱכֹל תְּרוּמָה, וְאִם יֵשׁ לָהּ יְלָדִים מִמֶּנּוּ, מֵתָר לָהּ לְהַמְשִׁיךְ לֶאֱכֹל תְּרוּמָה.

אם גם בעלה של האשה נפטר וגם ילדיה נפטרו, אך יש לה נכדים... מתר לה להמשיך לאכל תְּרוּמָה. מדוע? כי בְּנֵי בָנִים הָרֵי הֵם כְּבָנִים. דְּהֵינּוּ הַנְּכָדִים שֶׁלָּהּ הֵם כְּמוֹ הַבָּנִים שֶׁלָּהּ, וְהָרֵי אֲלֻמְנַת כֵּהֵן שֵׁישׁ לָהּ בָּנִים מִבְּעֵלָהּ הַכֹּהֵן רִשְׁאִית לְהַמְשִׁיךְ לֶאֱכֹל תְּרוּמָה.

Daf 5: BETROTHAL AND MARRIAGE

דף ה': אַרוּסִין וְנִשׁוּאִין

One of the ways by which it is possible to betroth a woman is with money. After betrothal by way of money, is the couple already married? Not yet. **They are only betrothed**. [At that stage] it is prohibited for the woman to marry another person, but there are still matters regarding which she is not yet considered his wife. For example, if the woman dies after the betrothal, the husband does not inherit the woman's property.

How does the woman fully become his wife? By undergoing the ritual of "*Nissuin*", **performed under the *chuppah* (wedding canopy)**. It is customary for the bride and groom to stand under an outspread covering. **This is the *chuppah***. **Under the *chuppah* the couple recites the blessings of marriage**. Today, it is customary to perform the betrothal and the marriage ceremonies together under the *chuppah*. First, the husband gives the woman a ring, and thus he betroths her, and on that same occasion, they also become married, since they are under the *chuppah*. These days, what we call "erusin" (engagement) does not make the couple married in the slightest. Rather, they merely commit themselves to getting married at some point in the future.

אחת הַדְּרָכִים שֶׁבָּהֵן אֶפְשָׁר לְקַדֵּשׁ אִשָּׁה הִיא עַל יְדֵי כֶּסֶף. הָאִם לְאַחַר קְדוּשָׁתוֹ הַכֶּסֶף הֵם כְּבָר נִשׁוּאִים? עֲדֵין לֹא. הֵם רַק מְאַרְסִים. אֲסוּר לְאִשָּׁה לְהִתְחַתֵּן עִם אָדָם אַחֵר, אֲבָל עֲדֵין יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁכֻּלְפִּיהֶם הִיא אֵינָה נְחֻשְׁבֶת אֲשֶׁתּוֹ לְגַמְרֵי. לְמִשָּׁל, אִם הָאִשָּׁה נִפְטָרָה אַחֲרֵי הָאַרוּסִין, הַבַּעַל אֵינוֹ יוֹרֵשׁ אֶת נִכְסֶיהָ.

כִּיצַד הִיא נְהִיית אֲשֶׁתּוֹ לְגַמְרֵי? עַל יְדֵי נִשׁוּאִין, הַנַּעֲשִׂים עַל יְדֵי חֶפֶה. נוֹהֲגִים שֶׁהִתְחַתְּנוּ וְהַכֵּלָה עוֹמְדִים תַּחַת יְרִיעַה פְּרוּסָה. זוֹהִי הַחֶפֶה. תַּחַת הַחֶפֶה מְבָרְכִים אֶת בְּרוּכֹת הַנִּשׁוּאִין. הַיּוֹם נוֹהֲגִים לַעֲשׂוֹת אֶת הָאַרוּסִין וְאֶת הַנִּשׁוּאִין תַּחַת הַחֶפֶה. תַּחֲלָה הַבַּעַל נוֹתֵן לְאִשָּׁה טַבַּעַת וְכָךְ הוּא מְאַרֵס אוֹתָהּ, וּבְאוֹתוֹ מַעֲמֵד הֵם גַּם נְהִיִּים נִשׁוּאִים, שֶׁהָרֵי הֵם תַּחַת הַחֶפֶה. בְּטָקָס שֶׁנֶּעֱרָךְ בְּיַמֵּינוּ בְּשֵׁם "אַרוּסִין", אֵין הַכֵּלָה נְהִיית אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל הַחֶתָּן, אֲלָא הֵם רַק מַחְלִיטִים כִּי בְּעֵתִיד יִתְחַתְּנוּ.

Daf 6: "A GIFT [GIVEN ON THE CONDITION] THAT IT'S RETURNED"

דף ו': "מתנה על מנת להחזיר"

On the first day of *Sukkot*, a guest arrived at the synagogue and said that his *arba'at ha-minim* (four species) were lost. The guest asked Moshe to give him his four species as a gift, to enable the guest to fulfill the *mitzvah* of using them, and after that, he would return the *arba'at ha-minim* to him as a gift.

Why did he want to receive them as a gift? **Because on the first day of *Sukkot*, one may not fulfill the *mitzvah* of the *arba'at ha-minim* if they do not belong to the person who seeks to fulfill the *mitzvah*.** For instance, one who borrows an *etrog* from a friend is unable to use that *etrog* to fulfill his obligation. Moshe feared that perhaps after he gave his *arba'at ha-minim* to the guest as a gift the guest might not return them to him. However, then a friend gave Moshe a solution found on this *daf*: **"A gift given on the condition that it is returned."** Give the *arba'at ha-minim* to the guest as a gift on the condition that he returns them to you. Then, if he does not return the *arba'at ha-minim* to you, it will be evident that he never received them from you as a gift, and he will discover that he did not fulfill the *mitzvah* of *arba'at ha-minim*.

ביום הראשון של חג הסוכות הגיע אורח לבית הכנסת וספר שארבעת המינים שלו אבדו. הוא בקש ממושה שיתן לו במתנה את ארבעת המינים שלו כדי לקיים בהם את המצוה, ואחר כך הוא יתן לו אותם בחזרה במתנה.

מדוע הוא רצה לקבל אותם במתנה? כי ביום הראשון של חג הסוכות אי אפשר לקיים מצות ארבעת המינים אם אינם שייכים למקיים המצוה. למשל, מי ששואל אתרוג מחברו, אינו יכול לצאת בו ידי חובת המצוה. משה חשש, אולי אחרי שהוא יתן לאורח את ארבעת המינים במתנה, הוא לא יחזיר לו אותם, אלא שאז נתן לו חברו פתרון מדויק זה: "מתנה על מנת להחזיר". תן לו אותם במתנה, בתנאי שהוא יחזיר לך אותם, ואם הוא לא יחזיר לך אותם יתברר שהוא מעולם לא קבל ממך אותם במתנה והוא יגלה שהוא לא קיים מצות ארבעת המינים.

D'VAR TORAH: PARASHAT SHOFTIM

דבר תורה: פרשת שופטים

The Torah commands the establishment of a system of judges and police forces — "in all your gates". The city gate, where we are commanded to seat the judges, was the main, central life artery in every city and town. People entered and exited the city through the city gate, and it was generally fortified and protected by many mechanisms such as raised bridges, guard towers, and the like. Infiltration and breaching of the city gate by enemy forces was an indication and symbol of the fall of the entire city. The commandment of the Torah to seat the judges at the gates of the city teaches the important, central place of justice in Israelite society. The judges of Israel who render judgment according to justice and morality will guard the city gates to ensure they do not fall. Whereas, perversion of the law and its corruption could lead to, Heaven forbid, the falling of the gate and the destruction of the entire city.

התורה מצוה על נתינת שופטים ושוטרים - "בכל שעריה". שער העיר בו אנו מצווים להושיב את השופטים, היה למעשה עורק החיים הראשי והמרכזי שבכל עיר ועיר. דרך שער העיר היו נכנסים ויוצאים מן העיר, והוא היה בדרך כלל מבצר ומוגן באמצעי הגנה רבים כדגמת גשרים מתרוממים, מגדלי שמירה וכו'. החדירה וההבקעה של שער העיר על ידי אויב היתה סימן וסמל לנפילתה של העיר כולה. צויה של התורה להושיב את השופטים בשערי העיר מלמד על המקום החשוב והמרכזי שנותנת התורה למשפט הצדק שבארץ ישראל. דבני ישראל ששופטים על פי הצדק והמוסר ישמרו על שערי העיר שלא יפלו, ואלו עוות הדין וקלקולו עלול להביא חס ושלום לנפילת השער ולחורבנה של כל העיר.